

Täysistunto

Keskiviikko 29.4.2026 klo 14.02—20.36

12. Hallituksen esitys eduskunnalle tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Hallituksen esitys HE 9/2026 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 4/2026 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Hänninen.

Keskustelu

18.37 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Käsitlemme tänään esitystä, jolla päivitetään laajasti oikeusministeriön hallinnonalan tietosuojalainsäädäntöä. Muutokset ovat osa hallituksen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistusta, jonka lähtökohtana on selkeä, ajantasainen ja turvallinen henkilötietojen käsittely Suomessa. Käsitlemme siis konkreettisia toimia turvallisemman Suomen puolesta.

Arvoisa puhemies! Tietosuojalakia täsmennetään siten, että viranomaisilla on jatkossa selkeä ja nimenomainen oikeus käsitellä henkilötietoja paitsi yleisen edun tehtävissä myös julkisen vallan käyttämiseksi. Sama oikeus ulotetaan myös yksityisiin toimijoihin silloin, kun he hoitavat lailla niille annettua julkista hallintotehtävää. Tämä selkeyttää vastuuketjuja ja varmistaa, että viranomaisilla ja julkista tehtävää hoitavilla organisaatioilla on lailliset ja turvalliset edellytykset toimia turvallisuutemme kannalta arvokkaan tiedon parissa.

Tämä esitys vahvistaa arkaluonteisten tietojen suojaa ja päivittää vanhentuneet, teknisiä rajapintoja koskevat säännökset vastaamaan nykyistä tiedonhallintalakia. Tämä parantaa viranomaisten välistä tiedon liikkuvuutta ja ennen kaikkea vähentää epäselvyyksiä siitä, miten ja millä ehdoin tietoja voidaan luovuttaa turvallisesti. Siksi tämä esitys tukee myös kokonaisturvallisuuttamme.

Arvoisa puhemies! Kaikkien näiden muutosten yhteinen vaikutus on selkeä. Tämän esityksen keskeinen seuraus on vahvistunut Suomen kokonaisturvallisuus. Selkeät oikeusperusteet ehkäisevät viranomaisriskien syntymistä, vähentävät tulkintaepäselvyyksiä ja vahvistavat kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon. Samalla tiukemmat suojatoimet kaivattavat väärinkäytösten riskiä ja turvaavat yksityiselämän oikeudet.

Kun tiedon liikkuminen on sujuvaa mutta sen käyttö tarkasti rajattua ja valvottua, myös kriisinkestävyysparanee. Siksi tämä esitys vahvistaa turvallista arkea, vahvoja viranomaisia sekä luotettavaa, ennakoitavaa oikeusjärjestelmää. Tämä on sen ytimessä, mitä Suomi tänä päivänä tässä muuttuneessa turvallisuusympäristössä kaikkein kipeimmin tarvitsee: tekoja kokonaisturvallisuuden puolesta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen.

18.41 **Mira Nieminen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tätä hallituksen esitystä ja hallintovaliokunnan mietintöä on arvioitava ensisijaisesti viranomaistoiminnan ja yhteiskunnan toimintakyvyn, sujuvan tiedonkäsittelyn ja sen myötä turvallisuuden näkökulmasta.

Kyseessä on hallitusohjelman mukainen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvä esitys oikeusministeriön hallinnonalalle. Esitys toteuttaa hallituksen tavoitteita edistää tiedon liikkuvuutta tai julkisten palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä hyödyntää tarvittaessa nykyistä laajemmin yleisen tietosuoja-asetuksen sisältämää kansallista liikkumavaraa. Hallintovaliokunta pitää esityksen tavoitteita kannatettavina, esitystä perusteluiden mukaisesti tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

Valiokunta nostaa perusteluissaan esiin tiedon liikkuvuuden merkityksen myös tilanteissa, joissa tiedot voivat olla salaisia. Viranomaisten mahdollisuus saada oikea-aikaista ja olennaista tietoa toisiltaan on asioiden käsittelyn kannalta tarpeellista, ja usein esimerkiksi tässä eläinten hyvinvointiin liittyvässä asiassa turvallisuus tulee myös ratkaisevaksi.

Sujuvuus ja lainmukainen tiedonvaihto parantaa päätöksenteon laatua ja nopeuttaa erityisesti tilanteissa, joissa viivytyksellä voi olla vakavia seurauksia. Viranomaisten toimintavaltuuksien ja tiedonvaihdon on perustuttava täsmälliseen lainsäädäntöön. Tämä on välttämätöntä sekä perusoikeuksien turvaamiseksi että kansalaisten luottamuksen säilyttämiseksi. Tämä on etenkin huomioitava tilanteessa, jossa voi olla kyse muun muassa henkilötietoihin liittyvistä asioista. Oikean tiedon liikkuvuus ja sujuvuus lisäävät ja vahvistavat myös asianosaisten oikeusvarmuutta ja luottamusta koko oikeusjärjestelmään. Tässä tulee hyödyntää myös digitalisaation tuomia uusia mahdollisuuksia. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 9/2026 vp sisältyvät 1.—11. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.